

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime
apmokestinamųjų gaminių ir
pakuočių atliekas bei kitas
antrines žaliavas”

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Tikslai:

- ✓ Suderinti parengtas rekomendacijas su AM, LSA ir LKATA
- ✓ Teikti rekomendacijas vartotojams ir atliekų tvarkytojams, suvienodinant reikalavimus bei tvarką apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų bei kitų antrinių žaliavų tvarkymui
- ✓ Išplatinti parengtas metodines rekomendacijas

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

- **Atliekos** – medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti – ATĮ 2 str. 6 p.
- **Apmokestinamieji gaminiai** – pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą apmokestinami gaminiai – ATĮ 2 str. 3 p.
 - Tai padangos, akumuliatoriai, baterijos, vidaus degimo variklių degalų filtrai, tepalų filtrai, įsiurbimo oro filtrai, automobilių hidrauliniai (tepaliniai) amortizatoriai
- **Antrinės žaliavos** – tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos ir perdirbti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos - ATĮ 2 str. 4 p.
- **Atliekų turėtojas** – atliekų darytojas arba asmuo, turintis atliekų – ATĮ 2 str. 17 p.

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

- **Atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje** – atliekų atskyrimas jų susidarymo vietoje atsižvelgiant į jų rūšį ir pobūdį, siekiant jas atskirai surinkti – ATĮ 2 str. 13 p.
- **Pakuotė** - gaminys, pagamintas iš bet kokių medžiagų ir skirtas gaminiams pakuoti, apsaugoti, gabenti ir pateikti vartotojams ar gaminių naudotojams – ATĮ 2 str. 26 p.
- **Pakuočių atliekos** – pakuotės ir pakuočių medžiagos, pagal atliekų apibrėžimą priskiriamos atliekoms, išskyrus pakuočių gamybos atliekas – ATĮ 2 str. 25 p.
- **Rūšiuojamasis atliekų surinkimas** – atliekų surinkimas, kai jos atskiriamos pagal rūšį ir pobūdį siekiant palengvinti specialų tos rūšies ir pobūdžio atliekų antrinio panaudojimą – ATĮ 2 str. 53 p.

“METODINĖS REKOMENDACIJOS

Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Pagrindinė nuostata:

Regioninėse atliekų tvarkymo sistemose turi būti atskirai surenkamos visos maisto bei kitų medžiagų likučiais neužterštos pakuočių atliekos, kartu su jomis surenkant perdirbimui tinkamas kitas antrines žaliavas, elektros ir elektroninės įrangos, didžiašias (stambiagabaritines), statybos ir griovimo bei mišrias komunalines atliekas

Atliekų tvarkymo sistemos principai

METODINĖS REKOMENDACIJOS

**“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių
atliekas
bei kitas antrines žaliavas”**

**Patenkančių į sąvartyną atliekų kiekį
galima sumažinti:**

- **surenkant ir rūšiuojant atliekas**
- **perdirbant atliekas**
- **pakartotinai naudojant perdirbtas atliekas**
- **naudojant daugkartinius gaminius ir pakuotes**

METODINĖS REKOMENDACIJOS

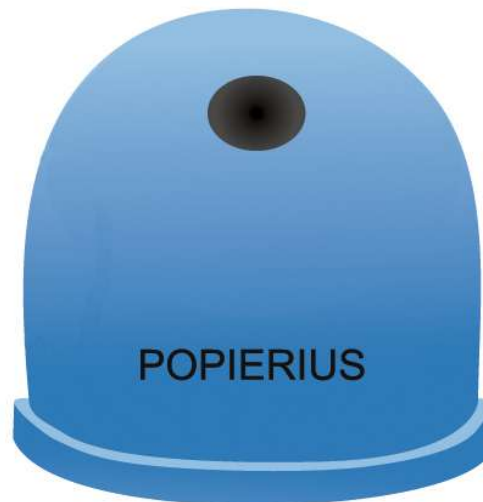
“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

- ***Pagal savo kilmę atliekos skirstomos:***
 - Buitinės - komunalinės
 - Gamybinės
- ***Pagal LR Atliekų tvarkymo taisykles buitinės komunalinės atliekos skirstomos:***
 - Mišrios atliekos
 - Biologiškai skaidžios atliekos
 - Didžiosios (stambiagabaritinės) atliekos
 - Antrinės žaliavos
 - Elektros ir elektronikos įrenginių atliekos
 - Statybos ir griovimo atliekos

METODINĖS REKOMENDACIJOS

**“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas
bei kitas antrines žaliavas”**

**Pakuočių ir kitos tinkamos perdirbti atliekos
bei antrinės žaliavos rūšiuojamos :
į kolektyvinio naudojimo konteinerius
(antžeminius ar požeminius) .**

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

**Pakuočių ir kitos tinkamos perdirbti atliekos bei antrinės žaliavos rūšiuojamos :
į privačiose gyvenamosiose valdose pastatytus individualaus naudojimo konteinerius arba
į specialiai tam skirtus maišus**

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

**Visi atliekų turėtojai
(gyventojai, įmonės, įstaigos) privalo rūšiuoti
!**

PLASTIKAS

Atsirado 1869 metais

Gaminamas iš naftos produktų

Gamtoje suyra per 500 ir daugiau metų

MESTI

(neužterštas maisto bei kitų medžiagų likučiais)

- Plastikinius butelius nuo gėrimų ir kitų maisto produktų bei buitinių priemonių
- Plastikinius indelius ir dėžutes nuo maisto produktų bei buitinių priemonių
- Plastikinius maišelius ir plėvelę
- Kitą plastikinę pakuotę
- Plastikinius indus ir žaislus
- Kartonines gėrimų pakuotes nuo sulčių ir pieno produktų (kombinuotas pakuotes)
- Traškučių pakelius
- Skardines nuo gėrimų
- Konservų dėžutes
- Metalinius kamštelius, dangtelius, dėžutes, kepimo skardas, aliuminio foliją bei kitas

NEMESTI

(rinkti ir išmesti kartu su nerūšiojamomis atliekomis)

- Dažų, tepalų ir cheminių medžiagų likučiais užterštos pakuotės
- Plastikinių žaislų su elektroniniais įtaisais
- Elektros ir elektroninės įrangos atliekų
- Plastikinių medicinos priemonių
- Audio, video kasečių, fotojuostelių, kompaktinių ir LP plokštelių
- Skutimosi peiliukų, dantų

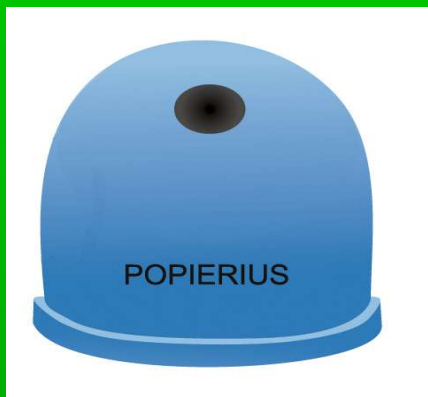
METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

- Tinkamai tvarkykime panaudotą šienainio plėvelę, atiduodami ją sutvarkyti antrinių žaliavų surinkimu užsiimančioms įmonėms
- Nemaišykime šienainio plėvelės su šienainio pakavimui naudojamu tinkleliu bei kitomis priemaišomis
- Polietileningus maišus, plastikinę tarą nuo fungicidų, herbicidų, pesticidų ir pan. gražinkite šių cheminių preparatų tiekėjams, nuvežkite į artimiausią jūsų regione esančią didžiųjų (stambiagabaritinių) atliekų surinkimo aikštelę arba perduokime atliekas tvarkančiai įmonei, vykdant jai didžiųjų (stambiagabaritinių), elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei pavojingų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (pavasariį ir rudenį)

METODINES REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

**Visi atliekų turėtojai
(gyventojai, įmonės, įstaigos) privalo rūšiuoti !**

POPIERIUS

Išrastas 105 metais Kinijoje
Gaminamas iš medienos
Gamtoje suyra per 2-3 metus

MESTI

(neriebaluotus ir neužterštus maisto bei kitų medžiagų likučiais)

- **Laikraščius, žurnalus, lankstinukus, skrajutes, reklaminius spaudinius, vokus**
- **Bloknotus ir knygas**
- **Visų rūšių kartoną, jo lakštus ir išlankstytas kartonines dėžes**
- **Popierinius krepšius, maišelius ir pakavimo popierių**
- **Tabako gaminių pakelius**
- **Kitas kartonines ir popierines pakuotes, kita popierių ir spaudinius**

NEMESTI

(rinkti ir išmesti kartu su nerūšiojamomis atliekomis)

- **Popierinių rankšluoščių, servetėlių, nosinaičių**
- **Vaškuoto, parfinuoto, pergamentinio, tepaluoto, kalkinio popieriaus**
- **Folija ir bitumu padengto popieriaus**
- **Panaudotų tapetų, sauskelnių, tualetinio popieriaus**

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Visi atliekų turėtojai (gyventojai, įmonės, įstaigos) privalo rūšiuoti !

STIKLAS

Sudarytas iš kristalų
Gaminamas iš kvarcinio smėlio
Gamtoje suyra per 900 metų

MESTI

*(neužterštus maisto
bei kitų medžiagų likučiais)*

- Stiklinius butelius
- Stiklainius
- Stiklinius indus ir kitus stiklo gaminius
- Kitas stiklines pakuotes ir jų duženas
- Skaidrų lakštinį (langinį) stiklo dūžį

NEMESTI

*(rinkti ir išmesti kartu su
nerūšiojamomis atliekomis)*

- Veidrodžių ir jų šukių
- Porceliano, krištolo ir keramikos gaminių
- Visų rūšių elektros lempučių
- Armuoto, laminuoto, selektyvinio ir automobilinių langų stiklo
- Akinių stiklų
- Medicininių ampulių, švirktų, vaistų buteliukų

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

METALO ATLIEKOS

Metalo atliekų buityje nėra daug, todėl jas galima mesti į rūšiavimo kontenerius kartu su plastikais, pristatyti į didžiųjų (stambiagabaritinių) atliekų surinkimo aikštelę arba atiduoti į metalo supirktuvę

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Elektros ir elektroninės įrangos atliekos

- **Elektros ir elektroninė įranga** – įranga, kuriai tinkamai funkcionuoti reikalingos elektros srovės arba elektromagnetiniai laukai, ir įranga, skirta kurti, perduoti arba išmatuoti tokias sroves ar laukus... – ATP 2 stra. 27 n.

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Elektros ir elektroninės įrangos atliekos

- Nemeskite elektros ir elektroninės įrangos atliekų kartu su buitinėmis ar pramoninėmis atliekomis, nes iš jų gali išsiskirti kenksmingos cheminės medžiagos
- Šio tipo atliekas gyventojai gali nemokamai pristatyti į didžiųjų (stambiagabaritinių) atliekų surinkimo aikšteles, palikti tam skirtuose prekybos centrų konteineriuose arba atiduoti atliekas surenkančiai įmonei, vykdančiai atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (pavasarij ir rudenį)
- Pirkdami naują tos pačios paskirties elektros ir elektroninę įrangą, seną galite palikti pardavėjams

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Biologiškai skaidžios atliekos

- **Biologiškai skaidžios atliekos** – bet kokios atliekos, kurios gali skaidytis ar būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu – ATĮ 2 str. 25 p.

Kiekvienas gyventojas iš sodo, daržo ir virtuvėje susidarančių atliekų nesunkiai gali pasigaminti vertingo komposto. Kuo daugiau bus sukompostuota biologiškai skaidžių atliekų, tuo mažiau jų pateks į sąvartynus

- **Kompostas** - tai natūralaus atliekų perdirbimo gamtoje proceso produktas. Jis susidaro įvairiems mikroorganizmams, bakterijoms, grybams ir kitiems bestuburiams mintant organinėmis medžiagomis ir kartu jas ardant

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Kompostuoti galima:

- Sodo ir daržo atliekas, gėlių ir daržovių liekanas, nupjautą žolę, medžių lapus, smulkias šakeles, senus šiaudus, šieną, velėną, naminių gyvūnų (triušių, vištų, žiurkėnų ir kt.) išmatas ir pakratus, karvių ir arklių mėšlą
- Virtuvės atliekas: daržovių atliekas, kiaušinių lukštus, kevalus, gėles, vaisius, kavos ir arbatos tirščius, arbatos pakelius, kavos aparatų popierinius filtrus, medžio pelenus ir anglis
- Kartoną ir kitus popierinius gaminius, suplėšytą popierių ir popierinius kiaušinių dėklus

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

- Kompostuoti rekomenduojama pradėti pavasarį arba vasaros pabaigoje (rugsėjo ar rugsėjo mėn.)
- Kompostavimo būdai:
 - ant žemės paruoštoje vietoje
 - specialiuose konteineriuose
- Siekiant išlaikyti kompostą vertingu, reikia laikytis sąlygų:
 - kompostas neturi įmirkti
 - negali perdžiūti
 - privalo vėdintis
 - į komposto krūvą neturėtų patekti nepūvančių daiktų

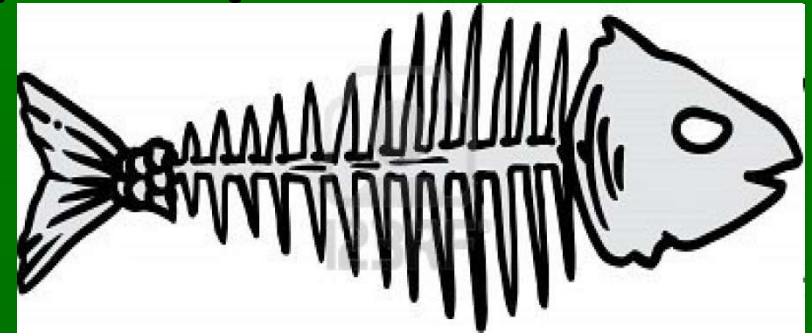
Kompostuoti naudinga, nes nereikia pirkti cheminių trąšų, atsikratoma nereikalingų atliekų ir neteršiama gamta!

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Kompostuoti negalima:

- skerdienos, mėsos ir žuvies atliekų
- virtų daržovių, riebalų, kaulų, pieno produktų
- kitų gyvūninės kilmės atliekų
- piktžolių su subrendusiomis sėklomis
- sergančių augalų, šunų ir kačių fekalijų
- sauskelnių, laikraščių ir žurnalų
- plastikinių arba sintetinių atliekų

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Pavojingosios buities atliekos

- **Pavojingosios atliekos** – atliekos, kurios pasižymi viena ar keliomis pavojingomis savybėmis, nurodytomis šio Įstatymo 4 priede – ATĮ 2 str. 48 p

Pavojingąsias buities atliekas – monitorius, spausdintuvus, liuminescencines, kvarco lempas, lakų, dažų, skiediklio, tirpiklio likučius, apdorotus (naudotus) tepalus, tepalų filtrus, akumuliatorius bei baterijas ir pan. – galima pristatyti į didžiųjų (stambiagabaritinių) atliekų surinkimo aikšteles arba atiduoti atliekas surenkančiai įmonei, vykdant atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (pavasariį ir rudenį)

METODINĒS REKOMENDACIJOS

**“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas
bei kitas antrines žaliavas”**

Didžiosios (stambiagabaritinės) atliekos

Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse surenkamos stambių gabaritų (didžiosios) atliekos:

- naudota buitinė technika, baldai, senos padangos
- naudoti drabužiai ir skudurai
- statybos ir griovimo atliekos (seni langų, durų rėmai, tinko gabalai, plytgaliai ir pan.)
- žaliosios atliekos, antrinės žaliavos (jei jos nesurenkamos kitais būdais)

METODINĖS REKOMENDACIJOS

“Tinkamai tvarkykime apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekas bei kitas antrines žaliavas”

Pastabos:

- Į didžiųjų atliekų sutinkimo aikštelę vienu atvežimu galima pristatyti:
 - naudotų drabužių ir (ar) skudurų, statybos ir griovimo atliekų, žaliųjų atliekų ne daugiau kaip savivaldybės tarybos patvirtinta metinė atliekų susikaupimo norma atliekų turėtojui
 - 5 - ias naudotas padangas per einamuosius metus
- Atliekų turėtojui norint vienu metu pristatyti į didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę didesnius nei nurodyta atliekų kiekius, rekomenduojama kreiptis į atliekų surinkimo įmonę arba savo transportu pristatyti jas į regioninę sąvartyną

DASA

Didžiųjų (stambiagabaritinių) atliekų priėmimo aikštelė

REGIONINIS SAŲVARTYNAS

REKULTIVUOTAS (UŽDARYTAS) SAVARTYNAS

Rūšiuoti reikia, nes:

- Išsaugosime sveiką aplinką
- Pristabdysime miškų kirtimą, vandens ir oro taršą
- Sukaupsime antrinių žaliavų naujiems gaminiams
- Sutaupysime gamtos išteklių ir energijos
- Sumažinsime atliekų tvarkymo išlaidas

Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija

V. Kudirkos g. 18, Tauragė

Tel. 8687 26258

faksas. (8 446) 61 125

El.p. juozas.jankevicius@gmail.com

www.Iratca.lt

Viešoji įstaiga “ŽALIASIS TAŠKAS”

Žalgirio g. 131, LT-08217 Vilnius

Tel. 8 (614) 37709

Faks. (8-5) 233 64 35

El.p. arunas.makauskas@ztl.lt

www.zaliasistaskas.lt

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

2012